

Универзитет у Бањој Луци

Факултет политичких наука

Комисија за оцјену и одбрану завршног рада на другом циклусу

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА

ПРИМЉЕНО: 11. 12. 2017

1624/17

НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВИЈЕЋУ ФАКУЛТЕТА ПОЛИТИЧКИХ НАУКА

Предмет: Извјештај о оцјени завршног рада на другом циклусу студијског програма социјални рад кандидаткиње Алме Шахманија

Наставно-научно вијеће Факултета политичких наука Универзитета у Бањој Луци је на својој 70. сједници, донијело одлуку број 08/3.1687-6/15 од 24.11.2017. године, којом је именovalo Комисију за оцјену и одбрану завршног рада на другом циклусу студијског програма социјални рад под називом *Психосоцијални рад на унапређењу квалитета живота особа обољелих од ПТСП-ја у Центру за ментално здравље Вогошћа*, Алме Шахманија, у сљедећем саставу:

1. Проф. др Весна Шућур Јањетовић, ванредни професор, ужа научна област теорије и методологија социјалног рада, Факултет политичких наука Универзитета у Бањој Луци, председник;
2. Доц. др Драгана Шћеповић, доцент, ужа научна област посебна подручја социјалног рада, Факултет политичких наука Универзитета у Бањој Луци, члан;
3. Проф. др Јагода Петровић, ванредни професор, ужа научна област теорије и методологија социјалног рада, Факултет политичких наука Универзитета у Бањој Луци, члан.

Након што је прегледала и детаљно анализирала завршни рад Алме Шахманија, Комисија подноси Наставно-научном вијећу Факултета политичких наука Универзитета у Бањој Луци

ИЗВЈЕШТАЈ

о оцјени урађеног завршног рада на другом циклусу студија под називом *Психосоцијални рад на унапређењу квалитета живота особа обољелих од ПТСП-ја у Центру за ментално здравље Вогошћа*

ОСНОВНИ ПОДАЦИ О КАНДИДАТКИЊИ

Кандидаткиња Алма Шахманија рођена је 11.10.1982. у Сарајеву. Основну школу завршила је 1998. године у Минхену, Њемачка. По повратку из Њемачке наставља школовање у Сарајеву те Средњу зуботехничку школу завршава 2001. и стиче звање стоматолошка сестра – техничар. Након тога заснива радни однос у ЈУ Домови здравља Кантона Сарајево гдје седам година ради као стоматолошка сестра техничар.

На Одсјеку за социјални рад при Факултету политичких наука Универзитета у Сарајеву дипломирала је 2011. године на тему „Скандинавски модел државе благостања“. У оквиру студентске праксе свој ангажман обавља у ЦМЗ – у ОЈ Вогошћа. Радни ангажман, по завршетку студија, наставља као дипломирани социјални радник у истој установи на служби породична медицина – патронажа. Од 2015. године запослена је на пословима социјалног радника при Центру за ментално здравље у ОЈ Вогошћа. Послиједипломске студије на Одсјеку за социјални рад при Факултету политичких наука Универзитета у Бањој Луци уписала је школске 2014/2015. године. Као волонтер наставља свој рад и у оквиру Асоцијације Фатма гдје социјално угрежним особама пружа помоћ из домена психосоцијалног рада.

Учестовала је на бројним едукацијама и радионицама (а у неким је узела и активно учешће), из којих се издвајају: Основе о HIV-у и AIDS-у за раднике примарне здравствене заштите (2007); Континуирани професионални развој у оквиру породичне медицине (2011); UNDP Word vision – основна људска права ромске популације (2012); CPCD Смјернице за поступање у случају насиља на дјецом (2013); Трговина људима, Сарајево (2013); Морална храброст, Сарајево (2014); Тренинг за социјалне раднике и психологе HIV и AIDS (2014); Јачање капацитета психосоцијалне подршке у случају природних непогода - два модула (2015); Координирана брига у области менталног здравља (2015); Системска породична психотерапија – Пројекат менталног здравља (2015). Примјена матрица за препознавање дјете у ризику у основним школама у БиХ (2017); Примјена акредитационих стандарда и унапређење квалитета у менталном здрављу у зајединици – Пројекат менталног здравља (2017); Обука на пољу односа са јавношћу за професионалце у области менталног здравља – Пројекат менталног здравља (2017).

У коауторству је публиковала стручни чланак: Džambo, I., Šahmanija, A. (2015). HABITUDE – program odvikavanja od droga i alkohola te detoksikacija u Kanadi. Bilten - JU Zavod za bolesti ovisnosti ZE – DO Zenica.

Течно говори њемачки језик и служи се енглеским. Познаје рад на рачунару (Word, Exel, Power Point, Office, Internet).

Увод

Завршни рад на другом циклусу студијског програма социјални рад, под називом *Психосоцијални рад на унапређењу квалитета живота особа обољелих од ПТСП-ја у Центру за ментално здравље Вогошћа* има 77 страница.

Четири главне цјелине су Увод, Теоријски дио, Емпиријски дио, Расправа и закључак.

Теоријски дио има четири поглавља: Психосоцијални рад у социјалном раду (са потпоглављима Однос психологије и социјалног рада, Друштвено-историјска изворишта и епистемиолошка генеза психосоцијалног рада, Психосоцијални рад, Психосоцијално савјетовање); Теорије релевантне за психосоцијално савјетовање у социјалном раду (са потпоглављима Функционалистички погледи на социјални рад са освртом на системску породичну терапију, Системска породична терапија, Адлерова породична терапија, Вишегенерацијска породична терапија, Модел процеса уважавања човјека, Искусствена породична терапија, Структурална породична терапија, Трансгенерацијски породични приступ, Стратешки приступ и Интегрисани структурални/стратешки приступ); Посттрауматски стресни поремећај; Квалитета живота.

Емпиријски дио садржи поглавље Начин истраживања (са потпоглављима Предмет истраживања, Циљ истраживања, Хипотетички оквир, Хипотетички ставови о истраживаној појави/процесу, Хипотезе, Методе и технике истраживања, Начин прикупљања података, Узорак и Истраживачки инструменти) и поглавље Резултати истраживања.

У четвртој дијелу (Расправа и закључак) кандидаткиња даје сажет осврт на резултате истраживања. Реферирајући се на резултате претходних истраживања предочава њихову комплементарност, да би у закључном дијелу изнијела препоруке за психосоцијални рад у циљу унапређења квалитета живота обољелих од ПТСП-ја.

Предмет истраживања

Предмет истраживања су ефекти примјене психосоцијалног рада у процесу унапређења квалитета живота особа обољелих од ПТСП-ја.

У теоријском дијелу рада изнесена су релевантна научна сазнања о психосоцијалном раду, теоријама релевантним за психосоцијално савјетовање, посттрауматском стресном поремећају и квалитету живота.

У емпиријском дијелу постављен је глобални истраживачки задатак - утврдити квалитет живота особа обољелих од ПТСП-ја, као показатељ ефеката примјене системске породичне терапије.

Из овога су изведени посебни задаци истраживања на основу којих је урађен хипотетички оквир.

Хипотетички оквир рада

На основу операционалног одређења предмета истраживања, дефинисане су хипотезе истраживања. Из генералне хипотезе изведене су четири посебне.

Генерална хипотеза гласи: „Особе обољеле од ПТСП-ја, које су прошле кроз психосоцијални рад у који је укључен и социјални радник, испољавају већи степен задовољства животом у односу на особе које имају исту дијагнозу, али нису биле обухваћене наведеним начином рада, при чему постоји значајна статистичка повезаност између мјесечних примања, нивоа образовања, старосне доби, пола испитаника и брачног стања, с једне стране, и нивоа задовољства животом, са друге стране.“

I Посебна хипотеза гласи: Већине особа обољелих од ПТСП-ја које су прошле кроз психосоцијални рад у који је укључен и социјални радник претежно је задовољна животом, тј. аритметичка средина укупних резултата мјерена Упитником квалитете живота (МАНСА) креће се између 5 и 6 (вриједност 5 на скали дефинисана је као претежно задовољан).

II Посебна хипотеза гласи: Већине особа обољелих од ПТСП-ја, које нису прошле кроз психосоцијални рад у који је укључен и социјални радник, претежно је незадовољна животом, тј. аритметичка средина укупних резултата мјерена Упитником квалитете живота (МАНСА) креће се између 2 и 3 (вриједност 2 на скали дефинисана је као врло незадовољан а вриједност 3 као претежно незадовољан).

III Посебна хипотеза гласи: Постоји статистички значајна повезаност између мјесечних примања, нивоа образовања, старосне доби и пола испитаника и нивоа задовољства животом код особа које су обољеле од ПТСП-ја, а биле су обухваћене психосоцијалним радом.

IV Посебна хипотеза гласи: Постоји статистички значајна повезаност између квалитета живота и брачног стања особа које су биле обухваћене психосоцијалним радом, а имају дијагнозу ПТСП.

Методолошки оквир рада

Када је ријеч о основним и општим научним методама, у раду су кориштене методе индукције и дедукције, дескриптивна метода, научна анализа и синтеза. Примењена је и статистичка метода у фази прикупљања и разврставања података, те у фази обраде података.

За доказивање посебних и генералне хипотезе кориштена је метода испитивања, помоћу двају инструмената: Општи упитник конструисан на основу социјално-анамнестичког интервјуа; Упитник квалитета живота - MANSA (Manchester Short Assessment of Quality of Life) - кратки инструмент за самопроцјену задовољства квалитетом живота који је широко употребљаван у истраживањима душевног здравља, а састоји се од 16 честица од којих се 12 односи на субјективни квалитет живота (властито задовољство треба процијенити на скали од 7 ступњева Ликертовог типа), док су преостале 4 честице питања објективног типа на која се одговара с ДА или НЕ (Pribe, Roder-Warner, U. and Kaiser, W, 1999). За унос и обраду података кориштен је SPSS 20.0 (kratka verzija).

Резултати истраживања и закључак

На основу добијених резултата истраживања, може се констатовати да су потврђене прва и друга посебна хипотеза, односно да је већине особа обољелих од ПТСП-ја које су прошле кроз психосоцијални рад, у који је укључен и социјални радник, претежно задовољна квалитетом живота, док су особе које нису прошле кроз психосоцијални рад, у који је укључен и социјални радник, претежно незадовољне квалитетом живота.

Није утврђена статистички значајна повезаност између мјесечних примања, нивоа образовања, старосне доби и пола, с једне стране, и нивоа задовољства животом, с друге стране, код особа које су обољеле од ПТСП-ја, а биле су обухваћене психосоцијалним радом. Констатује се да није потврђена трећа посебна хипотеза.

У доказивању четврте посебне хипотезе није утврђена статистички значајна повезаност између квалитета живота и брачног стања особа које су биле обухваћене психосоцијалним радом, а имају дијагнозу ПТСП.

На основу резултата истраживања закључује се да је потврђен дио генералне хипотезе у коме се тврди да је већине особа обољелих од ПТСП-ја које су прошле кроз психосоцијални третман, претежно задовољна квалитетом живота, за разлику од особа које нису прошле кроз психосоцијални рад. Будући да није доказано да стручна спрема, образовање, висина мјесечних примања и пол утичу на квалитет живота особа обољелих од ПТСП-ја, може се говорити да о универзалној ефикасности психосоцијалног третмана.

Друштвени и научни допринос истраживања

Од науке социјалног рада, која је по својој суштини апликативна, очекује се да резултатима својих истраживања допринесе унапређењу праксе социјалног рада. Резултати истраживања нуде изворна сазнања о ефектима психосоцијалног рада на унапређењу квалитета живота особа обољелих од ПТСП-ја. Ово истраживање употпуњује научно знање о квалитету живота особа које болују од ПТСП-ја и проширује научна сазнања о системској породичној терапији, тачније о ефектима њене примјене у свакодневном раду социјалног радника у центрима за ментално здравље. Осим што указује на проблем особа које болују од ПТСП-ја, њихов квалитет живота и ниво субјективног благостања, истраживање афирмише примјену теорија психосоцијалног рада у процесу интеграције обољелих од ПТСП-ја у породичном и радном окружењу.

ЗАКЉУЧЉАК И ПРИЈЕДЛОГ

Комисија сматра да је кандидаткиња Алма Шахманија обавила истраживање у складу са пријављеном темом. У раду су систематизована шира теоријска и практична сазнања о предмету истраживања.

Истраживање је урађено на основу добро постављеног методолошког оквира и примјеном релевантних метода и инструмената, што је омогућило ваљану провјеру постављених хипотеза. Резултати истраживања упућују на теоријски утемљен, креативан и кооперативан приступ социјалних радника у психосоцијалном раду са особама обољелим од ПТСП-ја, те могу бити основ за креирање програма који ће омогућити њихово што боље породично и радно функционисање.

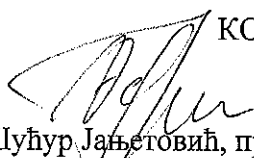
Имајући у виду наведене чињенице и оцјене, Комисија Наставно-научном вијећу Факултета политичких наука Универзитета у Бањој Луци

ПРЕДЛАЖЕ

да Алми Шахманија одобри јавну одбрану завршног рада на другом циклусу из области студија социјалног рада на тему *Психосоцијални рад на унапређењу квалитета живота особа обољелих од ПТСП-ја у Центру за ментално здравље Вогошћа*.

Бања Лука, 06.12. 2017. године

КОМИСИЈА:

Проф. др Весна Шућур Јаџетовић, предсједник

Доц. др Драгана Шћеповић, члан

Проф. др Јагода Петровић, члан

Број:08/1.1525/17

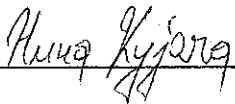
Датум: 27.11.2017.

На основу члана 3. Правилника о поступку провјере оригиналности завршних радова студената на II и III циклусу студија Универзитета у Бањој Луци број 02/04-3.2688-4/17 од 28.09.2017. године издаје се

У В Ј Е Р Е Њ Е

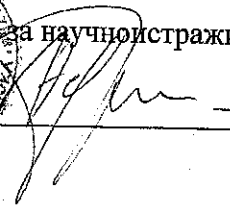
Овим се потврђује да је мастер рад кандидаткиње **Алме Шахманија** под називом „Психосоцијални рад на унапређењу квалитета живота особа обољелих од ПТСП-ја у Центру за ментално здравље Вогошћа“ провјерен путем званичног софтвера за откривање плагијата дана 27. 11. 2017. године.

Шеф библиотеке

Продекан за научноистраживачки рад

ДОСТАВЉЕНО:

- Ментору
- А/А